

Samfundsfag, niveau C

Appendix

Den politiske situation i Danmark efter valget i juni 2015

I maj 2015 udskrev den daværende statsminister Helle Thorning-Schmidt folketingsvalg til afholdelse 18. juni 2015. Ifølge vores Grundlov skal der være valg mindst hvert 4. år, så da det sidste folketingsvalg blev afholdt i september 2011, skulle valget finde sted senest september 2015. Det er dog statsministeren der har udskrivningsretten. Det betyder at denne bestemmer den præcise dato.

På næste side kan du se valgresultatet og mandaterne for de partier, der var opstillingsberettigede.

Parenteserne viser partiets resultat i 2011.

Valget blev på mange måder bemærkelsesværdigt:

- Dansk Folkeparti fik et overraskende fint valg og blev det største borgerlige parti
- Det nye opstillingsberettigede parti Alternativet kom i Folketinget med i alt 9 mandater
- Socialdemokraterne havde været bagud i meningsmålingerne næsten siden det seneste valg i 2011, men fik et bemærkelsesværdigt godt valg, og partiet blev igen det største i Folketinget
- Venstre fik en stor valglussing og gik markant tilbage
- Radikale Venstre gik markant tilbage, da den nye leder Morten Østergaard ikke formåede at slå igennem i valgkampen
- Det Konservative Folkeparti fik også et skidt valg, selvom man havde fået ny formand i Søren Pape Poulsen

47,7 %				ABFØÅ	CIKOV				52,3 %
Parti	Stemmer	%	Man-dater		Parti	Stemmer	%	Man-dater	
	924.940 (879.615)	26,3 % (24,8 %)	47 (44)			685.188 (947.725)	19,5 % (26,7 %)	34 (47)	
	161.009 (336.698)	4,6 % (9,5 %)	8 (17)			741.746 (436.726)	21,1 % (12,3 %)	37 (22)	
	147.578 (326.192)	4,2 % (9,2 %)	7 (16)			265.129 (176.585)	7,5 % (5,0 %)	13 (9)	
	274.463 (236.860)	7,8 % (6,7 %)	14 (12)			118.003 (175.047)	3,4 % (4,9 %)	6 (8)	
 ALTERNATIVET	168.788 (-)	4,8 % (-)	9 (-)			29.077 (28.070)	0,8 % (0,8 %)	- (0)	
					Uden for partierne	3.066	0,1 %		

Da de borgerlige partier på forhånd havde meddelt, at de ville pege på Venstres leder Lars Løkke Rasmussen som statsministerkandidat, fik denne ved en dronningerunde overdraget posten som forhandlingsleder. Efter nogle dages forhandlinger viste det sig ikke muligt, at danne en borgerlig regering af flere partier, så Venstre dannede en meget smal mindretalsregering med kun 34 mandater bag sig.

Det var specielt interessant, at Dansk Folkeparti som den store vinder på højrefløjnen i dansk politik valgte ikke at påtage sig et regeringsansvar. Men partiet mente sandsynligvis, at det kunne stærkere og få flere krav

igennem, hvis man stod udenfor regeringen. Desuden kunne regeringsmagten betyde, at man blev nødt til at indgå kompromisser, der ikke ville være populære hos partiets mange vælgere.

Faren for partiet er på den anden side, at den smalle Venstre regering indgår kompromisser med Socialdemokraterne og Radikale Venstre, og på den måde går udenom Dansk Folkeparti.

Den parlamentariske situation er således ganske speget, da vi er tilbage til en situation i dansk politik, hvor en smal regering uden et stort folkeligt mandat må arbejde fra sag til sag uden på forhånd at have et flertal for sin politik.

Regeringsgrundlaget

Venstreregeringen fremlagde sit regeringsgrundlag den 27. juni 2015. Sammenlignet med regeringsgrundlaget fra 2011 fra Socialdemokraterne, Radikale Venstre og SF, var dette meget mere beskedent.

For det første skræmte de beskyldninger om "løftebrud" der havde forfulgt den tidligere regering. Den havde lovet rigtig meget, men det havde vist sig svært at få tingene ført ud i livet. Desuden var regeringen meget smal, og derfor kunne det blive svært at få egne mærkesager igennem Folketinget.

Her er en oversigt over nogle af de vigtigste emner i regeringsgrundlaget:

- Der vil være mulighed for en svag stigning i det offentlige forbrug
- Der skal være en folkeafstemning om retsforbeholdet inden udgangen af 2015
- Asylpolitikken skal strammes, så der kommer færre flygtninge til Danmark
- Der skal være mere grænsekontrol, men det skal være uden grænsebomme og i overensstemmelse med EU-reglerne
- Ulandsbistanden skal sættes ned
- Der skal laves nye kontanthjælpsregner
- Der er ambitioner om at topskatten skal sættes ned
- Boligjobordningen skal genindføres (Den ordning der gjorde, at man kunne trække håndværkerudgifter fra)
- Regeringen vil arbejde på, at offentlige institutioner bliver udflyttet til provinsen

Den nye regering 2015 ved præsentationen på Amalienborg.

Det politiske billede efter valget

Selv om Socialdemokraterne fik et forholdsvis godt valg, hvor man gik frem og samtidig blev det største parti igen, tabte partiet alligevel regeringsmagten.

Tilbagegangen hos Radikale Venstre og SF kunne ikke opvejes af stemmerne fra det nye parti Alternativet, der også havde valgt at pege på Helle Thorning-Schmidt som statsminister. Statsministeren valgte derefter at træde tilbage som partileder og overlod ledelsen af Socialdemokraterne til Mette Frederiksen, der blev valgt som formand for partiet uden modkandidater.

Mette Frederiksen er en mere traditionel socialdemokrat med rødder i fagbevægelsen og med mulighed for at kunne få nogle af de socialdemokratiske tilbage, der ved de seneste valg i stedet har stemt på Dansk Folkeparti.

Mette Frederiksen

Alternativet

En af de store overraskelser ved folketingsvalget var, at Alternativet ikke alene kom i Folketinget men at det også blev med hele 9 mandater.

Partiet blev dannet i 2013 af den tidligere radikale kulturminister Uffe Elbæk.

Partiets mærkesager er 100 % ren økologi, bæredygtighed, en 30 timers arbejdsuge og lokalt iværksætteri, og partiet har især fået stemmer fra SF og Radikale Venstre.

Mange iagttagere og politiske modstandere er skeptiske overfor partiets program og mener, at det er det rene fantasi, men partiet fik ved valget mange stemmer fra især de unge og veluddannede i de store byer.

ALTERNATIVET

Dansk Folkeparti og valget

Dansk Folkeparti blev ved valget det største borgerlige parti og det største især i den sydlige del af Jylland og et bælte tværs over Sjælland fra Sjællands Odde til Stevn.

Det medførte en meget interessant debat om årsagen til, at det især var områder i "udkants-Danmark" der stemte på partiet. Det skal dog understreges, at partiet fik et rigtig godt valg over hele landet.

Her en kommentar fra en københavnsk musiker i TV2:

"Vi ved jo alle sammen godt, at jo længere ud du kommer på landet, så ... jo mindre tror jeg, man går i dybden med tingene, og altså herinde i København, der går vi jo meget op i at ... altså vi støder jo ind i hinanden hele tiden. Vi er jo et lille samfund, hvor man måske i Jylland, længere ude på landet, der er langt til det hele og altså, jeg tror ikke, man har de samme samtaler".

Kilde: TV2 22. juni 2015.

Og her en kommentar fra samfundsdebattøren Lars Olsen (billedet): Arbejdsløshed. Faldende boligpriser. Megen kriminalitet begået af udlændinge. Overfyldte fængsler. Politikere, der taler hen over hovedet på den almindelige mand på gaden. Sådan ser virkeligheden ud for mange af de danskere, der stemte på Dansk Folkeparti ved folketingsvalget torsdag. Danskere, der for det meste bor i yderområderne i det sydlige Jylland og på det vestlige og sydlige Sjælland.

“Når disse danskere i løbet af valgkampen har set Helle Thorning stå og sige, at Danmark er ude af krisen, og at regeringen bør belønnes for sine økonomiske resultater, så er det slet ikke et billede, man kan genkende ude i yderområderne. Her føler folk sig utrygge, de er skeptiske over for reformer, og de har en udbredt mistillid til politikerne. Her er der ikke så mange penge, og mange er arbejdsløse. Det, vi har set ved valget, er et oprør i yderområderne, det underprivilegerede Danmarks stille protest mod hovedstadseliten. Mange af dem, der stemmer på DF, bor i provinsen og er socialt dårligere stillet end dem, der bor i de største byer og nord for København.”

Man kan selvfølgelig sagtens more sig over den lidt nedladende kommentar fra den unge københavnske kvinde, men meget tyder således på, at valget har vist en større forskel mellem danskerne, end man tidligere har set, og at skellene mellem de forskellige dele af landet er noget, som de politiske partier i fremtiden er nødt til at forholde sig til.